

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani și timbru de 60 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cismădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

Până-când??

„Ministrul de culte și instrucțiune publică a eliminat din școalele din Blaj, și din toate școalele medii din țară, pe elevii din clasa V. gimnazială, Z. David, din motivul, că agita în contra statului maghiar.”

Ziarele maghiare.

(ep.) A fost deci descoperit un nou agitator periculos; și guvernul l-a pus la locul său.

Guvernul a ajuns cu căutarea după agitatori până în școalele medii; dacă va merge bine treaba, va ajunge poate și până la — scutece. Va găsi și în leagăn — agitatori!

Și noi?

Îți trebuie, fără îndoială, mult sânge rece și multă cumpeneală; și trebuie să fi îndurat multe, de tot multe suferințe, ca să nu-ți perzi sârta cu una, cu două.

Înzădar, sîntem Români cei loviți și schinjuți de multe veacuri, căci altminterlea ne-am fi pierdut cămbdarea. Numai așa se explică, cum de noi, în fața zilnicelor lovituri necruțătoare, ce cărmuitorii ne aplică, stăm încă tot răbduri.

Lipsiți poate de demnitate și conștiință națională; în prima linie însă necunosători de puterea și valoarea noastră, și degradați la rolul de urs cu belciugul în bot: priviți și tratați sîntem din partea confrăților noștri maghiari așa cum poate merităm să fim tratați.

Avem puterea în noi; avem încredințarea despre valoarea noastră; sîntem numai în Ardeal și Ungaria, o masă puternică, sănătoasă, robustă, de 3 milioane și totuși purtăm cu înaltul, totuși jucăm după-cum ni-se cântă!

Sîntem prea îngăduitori!

Un codru de mălaiu, agonisit cu crunte sudori, îl împărțim cu ei.

Capra și un colț de loc pentru mălaiu, le dăm pentru darea crăiască și împărătească.

Fiii, frații și nepoții îi trimitem să îngrășe cu sângele lor câmpii străine pentru țările și gloria vechi noastre țări, în care loc nu mai avem, poate nici pentru un mormânt!

Dulcea limbă românească, de care poienile și codrii, satele și orașele oare-cândva răsuna, isgonită din toate părțile și osândită la oftatul și suspinul din jurul vânditei la oftatul și suspinul din jurul vânditei. Bisericele noastre încălcate de gendarmi, și sfintele taine lăsate ca mâni prihanite să le sevărească.

Școalele noastre puse sub tutoret străin, dușman rostului copiilor noștri. Da, puse sub tutoret, cari cu forța au delăturat de pe fruntea școalelor noastre numele de Român, ca să-și latirne pe al lor, întocmai cum fac vitregii și hainii tutori, cari se impun spre a mânca tot ce le rămasa orfanilor!

Ei, ne-au luat tot. Ce mai vreau să ne iee? Vor a ne mai lua încă bunii noștri stăpâni sufletul din oase, căci asta le este pofta și arzătoarea dorință.

Vieța ne-o cer!

Cer vieța noastră românească, ce-o manifestăm în biserică, în rugă către D-zeu, în școală, în jurul cătrei, în zădărnici, în clacă, în șezătoare! Vieța, ce se arată prin limbă, credință, datinele, nădejile și dorințele poporului nostru. Da; aceasta ni-o cer!

Dar' fiindcă numai morți ne dăm vieța românească: voină trăi cu ea și prin ea, ni-o apărăm în contra sugrumărilor.

Ne apărăm, căci avem drept firesc să ne apărăm.

Și apărându-ne ce facem?

Agităm, ațităm pe frații noștri loviți și schinjuți în contra usurpărilor noștri!

Ne vorbim dulcea noastră limbă; scriem românește, cântăm vre-o doină, horă, chiuim ori ne întâlnim cățiva la olaltă și ne sfătuim românește și — agităm!

Ținem o predică în biserică, îndemnând pe frații noștri să se stăpânească de beuturile stricicioase trupului și sănătății și să lase naibei pe jupănu Ifig, cu puturosul și de sărăcie aducătorul său rachi și ear' nu-i bine, căci agităm!

Vrem să înființăm o reuniune de consum, o întovărire economică ori o altă societate pentru ușurarea necazurilor noastre zilnice și — ear' agităm!

Scriem la un prieten, conșcolar al nostru, despre greutățile, durerile încercate câtă vreme am fost la învățătură și în creștere ungurească și totodată ne exprimăm în dulcea noastră limbă românească despre buna tractare și omenească purtare întâmpinată din partea profesorilor noștri români și această nevinovată scrisoare fiind confiscată de omanii profesori unguri unde se află prietenul nostru, devine obiect de agitație! Inspectorul de școale se pune în legătură cu ministrul; acesta la rândul său dispune aspră cercetare. Deși în totul și mai ales pentru un stat puternic ca Ungaria scrisoarea unui elev din gimnasiu nu putea forma „lovitură”, totuși șermanul școlar român a agitat și a fost eliminat dela toate școalele din țară, pe care tu Române o susții cu sudoarea ta și o îngrăși cu sângele tău.

Sîntem deci agitatori, cu mic cu mare. Lupul își turbură apa; zilnic te agită, te frământă, te goneste până în cel din urmă ascunziș rîvnind la sângele, carnea, vieța ta, și totuși tu ești agitator!

Până-când mîi Ardelene?...

Sibiu, 31 Martie n.

Consiliul de Coroană. În decursul săptămînei ce vine se va înființa Consiliul de Coroană, sub presidenția Monarhului, pentru a se stabili programul de muncă pe seama delegațiilor. Vor lua parte la consultări toți miniștrii comuni, ambii miniștri-presidenți și miniștrii de finanțe ai fîrilor dualiste.

SESIUNEA corpurilor legislative române a fost de nouă prelungită prin decret regal, până la 1/14 Aprilie.

Din Austria. Guvernul austriac își dă toate silințele ca să izbutească cu împăcarea, atât de necesară, a Nemților cu Cehii. Există un curent foarte favorabil acestor năzuințe, din cari, probabil, se va naște în curînd un nou partid politic în Austria. Partidul va lua numirea de „partidul realist” și va face, firește, politică reală. Scopul principal al partidului va fi însă delăturarea cu desăvîrșire a certelor de limbă. Principiul fundamental, de care va fi condus noul partid, e următorul: funcționarul nu poate fi constrins să lucreze în două limbi, și pentru a putea lucra în două limbi, se învețe și să se perfecționeze în două limbi; oficiul însă e dator să poarte agendele în două limbi. Prin urmare, la fiecare autoritate publică au să fie aplicați doi funcționari, cu rang și misiune egală, dar de limbă diferită. E întrebare însă, că un astfel de program poate fi acceptat din partea guvernului, fiindcă realizarea lui nu înseamnă alta decît înmulțirea funcționarilor.

Dela Ligă. Pentru ținerea unei mari întruniri publice la București, a fost stabilită ziua de 7 Aprilie n. Scopul întrunirii, cum am mai scris, este ridicarea unui energie protest în contra purtării procurorului dela Alba-Iulia și a tuturor cerurilor maghiare în chestia Iancu.

Club autonomist. „Münchener Neueste Nachrichten” scrie că deputatul român din Reichsrath-ul austriac s'ar retrage din majoritate, din cauza pornirii de slavizare a guvernului Bucovinei, și ar forma un club separat politic, sub numele de **clubul autonomist**. Deputații români se vor uni cu cei italieni, pentru a lupta de comun acord împotriva pornirilor de desnaționalizare a păturilor conducătoare din imperiu. Dacă vestea se confirmă, — și noi dorim să se confirme, — atunci această atitudine merită toată aprecierea, căci coreșpunde unei mari necesități a timpului.

În preajma sinoadelor.

— Articole trimise din afară. —

II.

Așadar, arondarea de nou și înmulțirea mea, din următoarele motive: 1. Estinderea celor mai multe protopresbiterate este foarte mare, așa că protopopul pe lângă cea mai mare bună-voință pe lungă de o-ori pe an poate să viziteze comunele aparținătoare cercului său și și atunci numai foarte, dar foarte superficial.

2. Numărul cel colosal de mare al credincioșilor în multe protopopiate. — Sînt adevărate protopopiate cari numără 50, ba chiar 60 și peste 60 de mii de credincioși.

Un singur om, ori-cît de zelos ar fi el, nici pe jumătate nu poate satisface chemării sale la acest număr atât de considerabil, mai ales când vom avea în vedere puținul sprigin și puținul spirit de întreprindere și de inițiativă care se manifestă la majoritatea preoților și învățătorilor noștri.

3. Mulți dintre protopopi nu numai că nu-și împlinesc chemarea lor cu conștiințioasă, dar în multe cazuri n-o împlinesc de loc.

E mult dacă odată pe an își vizitează cercul și și atunci — în graba agendelor — nu poate sacrifica pentru câte o comună mai mult decît câteva ore, cît durează tocmăi esamenul, sau cel mult câte o jumătate de zi sau, în rare cazuri, o zi întreagă, când subscie protocoalele episcopale, pe care de regulă le găsește în ordine escelentă.

4. Cum cei mai mulți protopopii ocupă postul lor în o etate încă nu prea înaintată și astfel au prospecte de a ocupa această poziție 20—30 ani, evident, că în decursul acestui timp trece o generație întreagă de preoți tineri cu dor de luptă

și de lucru, cari însă nefiindu-le dat a ajunge la un cerc de activitate mai larg, se prăpădesc fără a fi adus rodul cuvenit.

5. Cu înmulțirea protopopiatelor preoții cei tineri ar avea mai mari prospecte de înaintare și astfel dorul de muncă și de emulare ar crește la preoțimea noastră. — Și dacă munca și activitatea multora n'ar putea fi răsplătită după merit, apoi totuși ar intra o succesiune mai repede și mai sănătoasă la postul de protopop, ear' ceilalți ar trebui remunerati prin titluri, prin insignii și eventual, după starea cassei consistoriale, prin subvențiuni potrivite.

6. Prin înmulțirea protopopiatelor am câștiga o mulțime de puteri tinere pentru lupta ce trebuie s'o purtăm cu puteri atât de neegale, până-când acum aceste puteri lăncează în nelucrare. — Căci la tot cazul este just și echitabil, ca un preot care în decurs de 15 ani a lucrat cu zel și abnegațiune pe terenul bisericesc și național, după acest restimp să fie onorat cu demnitatea de protopop și cu o sferă de activitate mai largă și mai mult promițătoare, decît aceea a unui preot la sat.

7. Între împrejurările de azi însă este imposibil așa ceva. — Abstrăgînd dela împrejurarea, că posturile de protopop se oferă de cele mai de multe ori pe cererile de teologie, cu considerație la numărul mic al posturilor de protopop, un preot calificat în toate privințele pentru atare post abia în 30 ani ar putea spera un post de protopop. — După 30 ani însă preotul a devenit bătrîn și nu se mai simte destul de destoinic a lua conducerea unui protopopiat, ceea ce cu 15 ani mai înainte, în floarea bărbăției sale, sigur o făcea.

8. Înmulțirea protopopiatelor se impune și din un alt punct de vedere, curat disciplinar. Știm că subvenția dela stat are să intre în buzunarul preotului, pe ce cale, asta nu împoartă. — Și cum noi n'am fost în stare sau n'am voim să ne adunăm un fond propriu național, din care să ne subvenționăm preoțimea și învățătorimea, nu ne rămîne alta decît să primim ajutorul de stat și adevărat de ce să nu-l primim, căci doară din ale noastre ne dă statul fărîmăturile ce ni-le dă.

Nu în primirea subvențiunei residă pericolul, ci în consecuența ei. — Lucrul arginților lui Iuda pe mulți îi va orbi, și vom avea ocaziune de a vedea cum oameni, cari până aci dacă prin letargia și desinteresarea lor n'au adus nici un folos cauzei noastre, de aci încolo împinși de puterea diavolică a arginților vor intra de voe și făr' de voe în acțiune, nu pentru, ci contra cauzei noastre mari și sfinte. Aci cauze pericolul pentru noi, și spre a-l preveni, cred că e indispensabil înmulțirea protopopiatelor, ori-cari ar fi jertfele ce ar trebui să le aducă diacelele și poporul credincios însuși.

Care dintre noi nu știe, că o parte însemnată — onoare excepțiilor, căci spre mîngăierea noastră putem afirma, că avem și excepțiuni, înaintea cărora trebuie să ne închinăm — dintre protopopi noștri consideră postul lor de un fel de „post de repaus”, și nici chiar agendele curente nu le resolvă decît abia după mai multe urgențe ori petiții și plecăriuni și chiar daruri și cînste grasă. — Astfel de organe nu vor putea aduce la reson pe subalternii buimăciți de sunetul arginților.

9. Va trebui deci să înmulțim numărul organelor încredințate cu inspecționarea subalternilor, ca astfel prin emulație să se cuture sau cuture protopopii din rezervă-i adevărați „popească”, și rușinându-se oarecum de „Eucl” sau propriu să întrerupă nelucrarea spre a începe o activitate mai rodnică, asemenea colegilor săi vecini. — Ear' dacă nu s'ar trezi de loc din amorțeală, atunci superioritatea bisericească va ști să-l disciplineze.

10. Sînt mulți preoți, cari ar avea și inima și ocaziunea de a lucra în interesul poporului încredințat lor spre

păstorie, dar' nu le vine chiar nimeni într'ajutor; ear' poporul, amăgit de oameni răi, în credință că preotul șu tot ce face face din propriul său interes, îl părăsește când îi lumea mai dragă.

În astfel de cazuri prezența protopopului și conducerea cu tact ar face de cele mai de multe ori ca lucrarea să fie încununată de succes.

Dar' protopopul se arată odată pe an în comună și și atunci pe câte o jumătate de zi, cel mult o zi, pe care de regulă o petrece la masa întinsă a preotului sau a învățătorului.

Prin înmulțirea protopopiatelor protopopul ar avea și ocaziunea și posibilitatea a se prezenta în fiecare comună mai des și de câte ori ar cere necesitatea, spre a conduce împreună și spre a da mîna de ajutor preotului și învățătorului în realizarea scopurilor nobile ce urmăresc.

Stînd astfel în coatingere mai deasă cu organele sale, ușor și conștiențios le va putea controla și îndrepta toate lucrările lor. — Va fi pentru dînsul o datorință morală de a scoate la anumite ocazii în relief faptele celor devotați binelui comun, spre a-i face cunoscuți în cercuri cît se poate mai largi, spre fala și lauda lor proprie și a statului preoțesc și spre mîndria neamului întreg.

Ear' pentru cei neactivi și îndărătnici va găsi protopopul harnic o miie și una de căi spre a-i disciplina și spre a-i face să înțeleagă că nu ocupă postul numai spre a nu face nimic sau a face chiar în contra intereselor turmei lor, ci spre a lucra zi și noapte pentru interesele bisericești și ale neamului în a cărui serviciu stăgă voe s'au pus, și în a cărui serviciu dragă cu totuși căi ca Români ne-am născut, — ori-care ne-ar fi ocupația.

Istoria politice.

— După Sir Frederick Pollock —

de
T. V. Păcățian.

I.

Originea politice și a scrutarei științifice în filosofia greacă.

(Urmare).

Ori-care să fie însă motivul, noi nu găsim decît numai fragmente nefinse nate din doctrina de stat în amintirile moștenite despre *Socrate* și *Xenophon*.

Teoria datorinței de supunere cetățenească o vedem eșind din textul, în care *Socrate* cere supunere față de legi, fie ele ori-cît de rele; ear' pe cetățeanul, care le desconsideră în loc să caute ca să fie modificate, — dat fiind că pot fi modificate, — îl aseamănă cu soldatul ce părăsește terenul de luptă, din motivul posibilității legărei păcei.

Vedem la *Socrate* o clasificare cam primitivă a formelor de stat, ca: regat, tiranie, aristocrație, plutocrație și democrație. Terminii: *monarchie* și *oligarchie* nu se găsesc la *Socrate*. Se găsesc însă la *Plato*. *Plato* a fost omul, care a prelucrat teoria lui *Socrate*, mai sus pomenită, anume, că: guvernarea e artă specială și ea atare nu poate fi eseciată decît din partea persoanelor cu speciale pregătiri. E o parte din doctrina specială a lui *Socrate*, că perfecționarea în ori-care ramă, inclusive virtuțea morală, e analogă cu perfecționarea cerută de o specială iscusință; ear' despre aceasta știe ori-și-cine, că se poate ajunge numai după un eșercițiu potrivit.

Socrate se pare că a aplicat această teorie, admonind pe cei puternici în politică, să iee politica în serios. *Plato* însă, din contră, a dezvoltat teoria, în dorința sa fantastică, recunoscută chiar și de el de nepractică, — ca bună pentru guvernarea, dar' perfect din partea unui despot absolut, facut' perfect de înțelept, care în fiecare cas dat va face ce e oportun. *Plato*, basat pe asemenea principii,

ne prezentă în republica sa măreața clădire a unei ideale bunăstări comune.

Natural, că sub condițiile adevărate ale vieții zilnice, drepturile de libertate politică nu pot fi trecute în competența politice, chiar și dacă un judecător infalibil ar fi pus peste această competență. Singura aplicare a acestei teze, stabilită din partea lui *Socrate*, este, de a nisul, ca guvernărilor politici să nu le lipsească condițiunea judecății competente.

Republica lui *Plato* trebuie privită, după părerea mea, ca exemplu splendid de putere imaginată politică, și nu ca contribuție la stabilirea doctrinei de stat. Ultima operă a lui *Plato* (legile) pare a fi un compromis între ideile republicii sale și între condițiile vieții zilnice de stat. Dar opera nu a dat nici un rezultat, ci a provocat numai critica aristoteliană; de aci încolo însă, în dezvoltarea cugetărilor sistematice asupra materilor politice nu și-a putut asigura nici un loc statornic.

Tot așa nu am zis prea mult când afirm, că *Plato* peste tot nici nu a putut ajunge la precisarea unei teorii despre stat. În doctrina sa de stat *Plato* caută să determine caracterul bărbatului ideal de stat, ear' formele de stat posibile și într'adevăr existente le atinge numai mai târziu, când zice, că cea mai bună formă de stat ar fi aceea, de a fi stăpânit de un regent înțelept, nelimitat de nici o lege în acțiuni, și cea mai rea aceea, de a trăi sub un regent mai puțin înțelept și totuși absolutistic. Cum însă cazul dintău e eschis cu deservire, pentru-că omul respectiv cu greu se poate afla, rămâne ca cea mai bună formă de guvernare: un guvern legat prin legi severe.

Plato porcede în republică dela caracterul individului și dela formațiunea caracterului. Vede aceste lucruri, cum le vedea și *Pericle* (la Greci ușor de explicat), ca în general pendente de tipul și instituțiunile statului, în care individul are rol de cetățean.

(Va urma).

Scrisori din Viena.

— Dela corespondentul „Tribunei”. —

— 28 Martie p.

Moartea lui *Nic. Dumba*. — Însmormântarea.

— *Elena Hofbauer*.

Abia au a trecut 3 săptămâni dela petrecerea Românilor din Viena — și persoana cea mai însemnată a seriei nu mai e între cei vii.

Ca un fulger s'a răspândit trista știre despre moartea *Esc. Sale Nicolau Dumba* — și nouă, cari vorbisem o zi mai înainte cu dînsul — ni-se părea vestea de necrezut.

A doua zi toate zidurile însemnate au scos flamura neagră, — zărele numai despre *Dumba* au scris, — aprecieri ca artist, financiar, mecenat, om de societate. Multilateralitatea genială a ace-

stui bărbat va lăsa un gol în vieța culturală a Vienei, care cu greu se va putea repara, mai ales în timpul present de criză, prin care trece acest oraș. Noi Români, — căci *Dumba* era Român, — am pierdut într'însul nu un luptător de jos din rînduri, ci un spriginitor a tuturor instituțiilor ce le avem, și înainte de toate pe protectorul, fondatorul „României-June”.

De „România-June” dela începutul ei e legat numele familiei *Dumba*, și la toate manifestațiunile sociale a Românilor din Viena numele *Dumba* a fost în frunte.

Ca un ultim salut și ca expresie de recunoștință „România-June” a convocat o ședință extraordinară în memoria protectorului ei, în care s'a hotărât punerea unei cununi, trimiterea unei deputațiuni și participarea în corpore a societății la înmormântare.

Deputația condusă de dl C. Brediceanu, a avut permisiunea excepțională de a condola însăși domnișoarei *Dumba*, și a depus o cunună pe sicriu cu un tricolor lat de 45 de centim. cu inscripția: „Protectorului, membrului fondator și onorar, în semn de recunoștință și venerație — „România-June”.

Înmormântarea, la care a luat parte cei mai înalți dignitari ai statului — primarul, ministrii României, Greciei, sute de deputațiuni și mii de persoane, — a fost una din cele mai imposante a secolului. Discursuri au ținut primarul, apoi alți 4 în numele artiștilor, a jurnaliștilor etc., în fruntea cărora de 50 de ani a stat.

Noi Români, cari l'am petrecut la locul odihnei vecinice, am aruncat țărînă pe sicriul unui bărbat, pe care abia acum când ne va lipsi îl vom ști aprecia cât de binefăcător și bun ne-a fost.

Măne-zi o venerabilă damă, d-na *Elena Hofbauer* născută *Ioanovici*, — o Româncă măritată în Viena, — a fost condusă la cimiter. — Și dînsa a luat încă parte la petrecerea noastră din 2 Martie, admirată pentru frumuseța ei, și cunoscută pentru distinsa ei aparență în cele mai alese cercuri ale Vienei.

Styc.

Din cronica veacului XIX.

— Date memorabile. —

1 Aprilie.

1813. Nașterea lui *Otto Bismarck* în Brandenburg.

1848. *Iancu* sosește în *Blaj*, însoțit de Al. Papiu, Micăș și a. Se ține o conferință cu canonicii și profesorii, enunțând ideea unei adunări generale a tuturor Românilor. *Iancu* cerează apoi pe clerici în seminar îmbărbătându-i și fraternizând cu ei. — În dieta din *Pojon* cetinduse rescriptul, care confirmă noul ministere ungurese, *Kossuth* zice: „se va împlini ce am profețit, că în iubirea popoarelor își află casa de Habsburg cel mai puternic scut.”

1849. *Bem* sosește cu armata din *Sebeș*, de unde a plecat pe la *Vinfi-Vurper* la *Partos* și a poruncit să facă acolo pod peste *Mureș*. — Din cetatea *Albei-Iulie* s'au dat 5 de tunături de tunuri asupra taberei maghiare dela *Barabani*. — Ungurii au prins pe proprietarul român *Cirlea* și l-au dus în tabăra lor. Faptul a produs spaimă în cetățenii din oraș.

1896. Proces de presă contra „Dreptății” în Timișoara. Dr. G. Candrea e osândit la 2 ani temniță, 1450 fl. amendă și 200 fl. spese.

acesta, împreună cu Altea Sa Regală, Principele României, la lucrările sale, și se presidați această ședință solemnă în care ea primește în sinul său pe P. S. Sa Episcopul Caransebeșului, care ne va aminti vieța și faptele Metropolitului *Saguna*, unul dintre cei mai mari păstori ai bisericii românești.

M. Sa Regele Carol a răspuns astfel:

„Am o deosebită plăcere de a saluta în fiecare an „Academia”, intrunită în sesiunea sa ordinară și de a putea lua parte la lucrările ei.

„Mai înainte de toate, doresc a reînoi prin viu graiu mulțumirea Noastră pentru călduroasa adresă de simpatie și de bucurie ce Ne-ați trimis-o cu prilejul înălțării preaiubitului Meu strănepot, în care țara vede speranța sa pentru viitor. Această atențiune din partea domniilor-voastre Mi-a dovedit din nou cât de strînse sunt legăturile ce unesc acest înalt institut de cultură cu casa Mea.

„Necurmatul interes care Mă însuflețește pentru „Academia” m'a îndemnat să urmez tot mai deaproape lucrările sale, mai ales acele cari au de scop a lămurii epocelor depărtate ale istoriei noastre naționale, prin cercetarea autorilor vechi și a bogatelor izvoare, cari ne dau adevărata iconă a vremurilor trecute și ne arată datinele și moravurile poporului român din veac în veac.

„O judecată sigură asupra condițiilor de trai și de dezvoltare ale unui popor, neputându-se dobândi fără o adâncă cunoștință a întregii sale istorii, privește ea o datorie de a studia cu deamănuntul și trezuitul neamului românesc — care se coboară din o așa mândră obârșie — spre a putea înțelege mai bine firea lui și însușirile proprii cari l-au îmboldit pas cu pas, prin greutăți și lupte seculare, spre a-l aduce

„Academia Română”.

(Urmare).

Donațiuni, legate și fonduri.

Gestiunea financiară a „Academiei” și starea fondurilor sale în cursul exercițiului bugetar 1 Iunie 1898—31 Maiu 1899 a fost esaminată în amănunt în cursul anului de comisiunea financiară pe care ați ales-o în sesiunea generală trecută.

Comisiunile speciale, pe cari le-ați însărcinat cu supravegherea fundațiilor Adamachi, Oteteleșanu și Agarici, vă vor arăta în ce mod s'au administrat aceste fundațiuni în anul trecut și ce dispozițiuni sînt de luat pentru anul bugetar viitor.

Cu toate acestea, voi arăta aici faptele principale relative la fundațiunile administrate de „Academie”:

1. „Academia” a acordat în anul acesta din fundațiunea Vasile Adamachi suma de lei 70.400 pentru burse și cheltuieli de studii. Bursele, în număr de 31, sînt împărțite precum urmează:

a) 22 burse de câte 100 lei pe lună:

8 la facultatea de științe din Iași studenților: Alesandru Macarovici (anul I), Elena Ioanovici (I), Elena Petropol (I), Constantin Petrovan (I), Atanasie Ciocan (II), Haralamb Vasiliu (II), Constantin Popovici (IV), Elena Stavrat (IV);

8 la facultatea de medicină din Iași a studenților: Petru Nicolaescu (I), Ernest Radu (II), Elena Vereanu (II), Olimpia Ciudin (III), Ecaterina Ladică (IV), Constantin Sava (V), Constantin Bobulescu (V), Nicolae Lupu (VI);

6 la școala de poduri și șosele din București elevilor: George Nazare (anul preparator), Ioan Trofin (idem), Ștefan Buescu (idem), Vasile Cambureanu (I), Badea Paraschivescu (II), Ilie Anghelescu (IV);

b) 3 burse de câte 300 lei pe lună pentru licențiați:

d-lui D. Călugăreanu, pentru studiul fiziologiei, la Paris;

d-lui G. Beiu-Palade, pentru studiul matematicilor, la Paris;

d-lui P. Bogdan, pentru studiul fizico-chimiei, în Germania;

c) 3 burse de câte 300 lei pe lună pentru absolvenți de liceu:

d-lui I. Rădulescu, pentru studiul arhitecturii, la Roma;

d-lui C. Jormescu, pentru studiul agriculturii la Hohenheim;

d-lui G. Pantazi, pentru studiul ingineriei de mine, la Freiberg (până la 31 Decembrie 1899);

d) 3 burse de câte 400 lei pe lună pentru ingineri:

d-lui I. Ștefănescu pentru aplicațiunile electricității, la Liège și Berlin;

d-lui I. D. Popovici, pentru studiul ingineriei cu aplicațiune la edilitatea publică, la Berlin;

d-lui N. G. Costinescu pentru studiul hidrografiei și hidrologiei, în Italia.

În anul trecut 1899 au terminat studiile lor următorii bursieri ai fundațiunei Adamachi:

a) dl Dimitrie Cădere și d-soara Melania Vereanu au obținut diploma de licență și știință la universitatea din Iași;

b) d-soarele Marta Trancu și Maria Anastasescu au obținut doctoratul în medicină la aceeași universitate;

c) d-nii Ioan Moțoi și A. D. Popovici au obținut diploma de ingineri dela școala de poduri și șosele din București;

d) dl Ioan Simionescu a obținut doctoratul în geologie la Viena;

dl Teodor Nicolau a obținut doctoratul în mineralogie și petrografie în Lipsa;

dl G. Pantazi a obținut diploma de inginer de mine la Freiberg.

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiu, 31 Martie n. 1900.

Memento. 1 Aprilie: Aleg. dep. mireni la sinodul eparchiei Aradului, teritorul consistoriului din Arad. — Sorutiniul alegerilor deputaților mireni la sinodul eparchiei Caransebes.

3 Aprilie: Licitațiune minuentă pentru clădirea bisericii gr.-cat. din Santău (Tasnăd-Szántó, comit. Sălagiu).

5 Aprilie: Alegerea deputaților din cler la sinodul eparchiei Aradului, teritorul cons. din Oradea-mare.

Deputați mireni la sinodul arhidiecezan mai sînt aleși: în cercul Geogiului Dr. Aurel Muntean, adv. în Orăștie și Petru Pipoș, jude reg. de tablă în pens. din Sibiu; în cercul Iliei Victor Tordășianu, oficial cons. în Sibiu și Augustin Nicodâr, propr. în Deva; în cercul Hațegului cav. George Dănilă, primar în Hunedoara și Ambrosiu Băresan proprietar.

Hirotonire. Diaconul Ioan Popa ales preot în Cernatul-inf. (tractul Treiscăunelor) a fost hirotonit azi-dimineață, prin I. P. S. Domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, într-un presbiter.

Preasfinția Sa Nicolae Popea, după-cum cetim în zărele din România, se află bolnav la cuartirul său din București. Dorim bunului arhieru curândă însănătoșare.

Eforia școalelor din Brașov. În ședința de Joi (29 Martie n.) a delegațiunilor școlare dela biserica Sf. Nicolae din Scheiu și dela biserica Sf. Adormiri din Cetate, au fost aleși în eforia școalelor gr.-or. din Brașov următorii: Ioan Petric, Vasile Voina, Dr. V. Saftu, Sterie Stinghe, Arseniu Vlaicu și D. Pascu dela biserica din Scheiu, ear' dela biserica din Cetate d-nii: Petru Nemeș, Dr. G. Baulescu, Teodor Spudera, Nicolae Flustureanu, Dr. Iosif Blaga și G. Chelariu. Eforia și-a ales apoi președinte pe Vasile Voina, ear' vicepreședinte pe Nicolae Flustureanu. Președinte al delegațiunilor a fost ales notarul public Petru Nemeș.

mentelor lui *Hurmuzachi*, într-o scrisoare a internuțului baron de *Herbert*, din 12 Februarie 1785, prin care reprezentantul Austriei pe lângă Poartă recomandă lui *Raisewich*, consulul său la Iași, pe comitele *d'Hauterive* care se duce acolo ca secretar al noului hodosar al Moldovei. O probă convingătoare de autenticitatea acestui memoriu, este faptul că de *La Roquette*, în traducțiunea sa în limba franceză, dela 1824, a operii bine cunoscută a lui *Wilkinson* asupra *Moldovei* și *Valahiei* reproduce textual, în appendice, un capitol întreg din manuscrisul comitelui *d'Hauterive*, arătând în precurvntarea sa, că acest capitol l'a fost comunicat de autor membru al institutului Francei, care atunci ocupa la Paris un post însemnat la departamentul afacerilor străine. De *La Roquette* ne reprezintă pe comitele *d'Hauterive* ca un om învățat, bun observator; regretă că nu a putut publica întregul memoriu, și speră că autorul, nu va întârzia a-l da la lumină. Însă acest manuscris, despre a cărui însemnatate veți convinge a rămas până astăzi necunoscut.

„Cartea începe cu considerațiuni generale și cu câteva indicațiuni cu privire la obârșia poporului Moldovei și la legăturile sale cu Poarta otomană.

„În capitolul II, comitele *d'Hauterive* arată bunele însușiri ale țărânului, cu toată greutatea stărei sale sociale, și cu o pătrundere vednică de mirare, el propune mai multe măsuri menite a ușura traiul său. Asemenea recomandă lui *Ispilanti* desrobirea Țiganilor.

„Considerațiunile asupra agriculturii, comerțului și industriei din capitolul III sînt și mai surprinzătoare, când ne gândim că au fost scrise într-o epocă când știința economică era încă în fașă sau chiar necunoscută. Unele din măsurile ce le propune comitele *d'Hauterive*, prezintă chiar un interes actual.

Suplementul „Tribunei”. La numărul de azi alăturăm ca supplement „Tribuna literară”, cu următorul interesant cuprins:

Momentul național la poezii noastre moderni, de Ioan Scurtu (al cincilea articol).

Schimb... sau cojoc și consecvență... (zelele sociale), de Ascanio.

Dimătrie Moldovan, cu ilustrații și notițe biografice dela domnii I. Sterca Șulufiu și Azente Severu.

Din reminiscențe iernatice, poezie de Ulpiu Tr. Mihai.

Rănitul, poezie de Ioan Agârbicean.

Felurimi și glume.

Membri noi în direcțiunea „Albinei” au fost aleși azi, în adunarea generală, d-nii Ștefan Stroia, protonotar și Dr. Liviu Leményi, avocat, în locul d-lor P. Lucuța și S. Damian.

La manevrele de toamnă, așa numite manevre împărătești, cari în anul acesta se vor da în Galiția, precum află „Neue Wiener Tagblatt”, vor lua parte trupe în număr așa de mare, cum până acum nu s'a mai întîmplat nici-o dată. E vorba, că vor fi concentrate cinci corpuri de armată, cu 120.000—130.000 de soldați. Această imensă mulțime de ostași va fi împărțită în două armate, dintre cari una probabil că va fi comandată de Arhiducele moștenitor Francisc Ferdinand.

Herbert Spencer, marele filosof englez, își va sărbă la 27 Aprilie a 80-a aniversare a nașterii. De present Spencer se ocupă cu revisuirea radicală a opului său „First Principles” (Primele principii). Lumea filosofică așteaptă cu mult interes aparițiunea opului revidat.

Un Român generalisim boer. Primim amănunte foarte interesante despre generalul boer Botha, care — după-cum anunță unele zăre — va fi numit generalisim armatei boere în locul eroului Joubert, care a încetat din viață.

Generalul Botha este Român transilvănean de origine, fiu de grănțier român din comuna Ivesți, com. Bistrița-Năsăud.

El a fost oficer în armata austriacă. În 1881 a fost locotenent cu garnisoana în Agram, unde făcuse datorii prea mari, așa că a fost nevoit să demisioneze din armată. Apoi a plecat în Africa-de-sud.

Tatăl său trăiește încă și e în etate de 73 ani. Ultima scrisoare a fiului către tatăl său, scrisoare în românește, datează dela 17 Sept. 1897. („Epoca”).

Dar pentru biserică. Credinciosul *Vasilică Popa* din Cărbunari și-a achitat într'un mod vrednic de laudă datorința față de biserică, testând întreaga sa avere fondului bisericii gr.-or. din Cărbunari.

La expoziția din Paris se acceptează ca întreprinzători și industriali din Ungaria pentru lucrări din brânză: măsăritului și mobiliaturii de artă, întreprinderi de instalațiuni, lucrări de tapiserie, decorațiuni și pictură, lucrări de decorațiuni în sticlă și instalații electrice. Lucrători destoinici în brânzele acestea pot lua informațiuni detașate dela camera comercială și industrială din Brașov.

„Capitolul IV. vorbește în termeni măgulitori despre clerul care prin activitatea și cuvioșia sa dă pilde bune țărănilor. În privința egumenilor mănăstirilor închinată care înstrăinează, cu învoirea legilor, bogății ce ar trebui să rămână la izvorul lor, comitele *d'Hauterive* se rostește însă foarte aspru, de oare-ce, zice el, acești străini nu desădu-nează țara de pagubele însemnate ce le pricinuesc, nici prin o muncă folositoare, nici prin pilda virtuții. El îndrăznește până a propune hodosarului înlocuirea lor prin egumeni moldoveni.

„Cele din urmă două capitole, V. și VI., conțin sfaturi înțelepte către principele și către boieri în cari se contopesc observațiunile sale pătrunzătoare și însuflețite de o dragoste vedită pentru țara și poporul Moldovei.

„Memoriul lui *d'Hauterive* are însă un supliniment în două capitole, unul despre situațiunea politică a Moldovei față cu țările vecine, ear' celalalt — tocmai acel reprodus de *La Roquette*, în traducțiunea sa a operii lui *Wilkinson* — privitor la obiceiurile și datinile poporului.

„Acest însemnat memoriu scris, în fermecătoarea limbă din secolul lui *Voltaire*, de un diplomat iscusit la minte și cald la suflet, poate fi privit ca un document istoric de valoare pentru epoca pe care o descrie. A fost dar' pentru mine o îndoită plăcere de a-l primi și apoi, de a-l oferi „Academiei”.

„Mulțumind pentru călduroasele urări cu cari astăzi, ca întotdeauna, sînt primit de către membrii „Academiei”, doresc ca lucrările ce se încep acum să ne învețe a rubi și a slăvi tot mai mult scumpa noastră Românie.

„Dau cuvîntul Prea Sfinției Sale episcopului Popea, în care salut cu bucurie un nou membru al acestui înalt institut de cultură națională.”

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Două vorbiri.

Luni, când s'a ținut la „Academia Română” din București ședința solemnă pentru recepțiunea P. S. Sale, Episc. N. Popea, s'au rostit două vorbiri remarcabile; una din partea președintelui „Academiei” domnul *Petre Poni*, care a salutată pe M. Sa Regele Carol, și alta din partea Regelui, care a mulțumit pentru buna primire,

Dăm în următoarele ambele vorbiri. Cuvîntarea d-lui *Poni* e de cuprinsul acosta:

»Sire!

Dela începutul glorioasei Voastre domnii ați luat sub înalta Voastră protecțiune „Academia Română”.

Făcându-ne marea onoare de a primi să fiți președintele acestei instituțiuni, Maiestatea Voastră nu ați încetat, în timp de mai bine de 30 de ani, de a veghea asupra lucrărilor ei, de a o lumina prin cuvintele Voastre pline de înțelepciune și de prevedere, de a-i arăta calea pe care trebuie să o urmeze și scopul pe care trebuie să-l atingă, de a o ajuta și îmbărbăta în îndeplinirea misiunii sale.

Opera măreață a întemeierii statului român, ce ați deservit, Sire, ați completat-o, lucrând necontenit și la cultura națiunii.

Progresele științei și, înainte de toate, istoria patriei și dezvoltarea limbii, cari singure sînt în stare să dea unui popor putere și vieță, au format constanta Voastră preocupățiune.

Plină de admirațiune pentru tot ce ați făcut pentru neamul românesc, „Academia” vă este profund recunoscătoare că ați binevoit să luați parte și anul

Numiri. Alesandru Breban, vicesenar la judecătoria cercului din Alba-Iulia, e numit sub-jude la aceeași judecătorie.

— **Victor Verzar**, vicesenar la judecătoria din Șercaia, e numit funcționar de procuratură la procuratura din Brașov.

O greșală regretabilă s'a străcurat în consemnarea tirgurilor atât în „Căldărul Poporului”, cât și în alte căldăruri românești pe anul 1900. Anume având în anul curent luna Februarie — după căl. vechiu, Iulian, 29 zile, din 1 Martie începând toate tirgurile sunt arătate în consemnare cu o zi mai târziu. Anunțând aceasta on. noștri cetitori le promitem că de azi înainte în fiecare săptămână vom publica în ziarul nostru cronica tirgurilor — cu datul rectificat.

Stipendii pentru cercetarea esoposiei din Paris. Camera comercială și industrială din Brașov scrie concurs la trei stipendii de 600 coroane pentru doi absolvenți ai școlii industriale de specialitate și un absolvent al academiei comerciale, cari vor să cerceteze esoposia din Paris pentru a face studii. Tinerii industriași și comercianți, locuitori ai aparținătorii districtului numitei camere, compus din comitatele Brașov, Tirnava-mare, Sibiu și Făgăraș, cari vor pute documenta că au cercetat cu succes vre-una dintre institutele amintite mai sus, și doresc să-și completeze cunoștințele prin cercetarea esoposiei, — au să-și substearnă petițiile de concurs, provăzute cu timbru de 1 cor. și cu documentele necesare, la camera comercială și industrială din Brașov cel mult până la 30 Aprilie st. n.

Afară de momentele indicate mai sus va trebui să se arete în petiție: originea, împrejurările familiare, ocupația de până acum, respective studiile de specialitate, cum și cunoștința de limbă, deosebi suficientă cunoaștere a limbii franceze, și atestat de conduită dela autoritatea politică. Asemenea trebuie să se oblige petiționar, că în scopul studierii esoposiei, deosebi a lucrurilor tăietore în specialitatea sa, va petrece la esoposiune cel puțin 2—3 săptămâni și despre experiențele și studiile făcute, cu deosebi referință la specialitatea sa proprie, va face camerei raport în scris.

Camera va îngriji, ca stipendiații să aibă pe timpul petrecerii lor la esoposiție sprigin și ocrotire din partea comisariatului ung. reg. al esoposiției.

Îngropat de viu. În minele de cărbuni din districtul Odessai s'a întâmplat zilele trecute o puternică surpătură de stâncă, din fața căreia numai prin fugă grabnică s'au putut refugia lucrătorii. Unuia dintre ei însă nu 'i-s'a putut da de urmă; astfel în credința că a fost ascrut de stâncile surpate, tovarășii lui 'i-au făcut rugăciunile de înmormântare și apoi s'au depărțat. În adevăr omul era închis în mină, dar apucând să-și afle un loc de scăpare încă înainte de a se fi prăvălit pe el stâncile. Nu putea însă eși de acolo. Două zile și două nopți a stat acolo închis, fără mâncare, fără beaură. A treia zi bulvanii de stâncă luncând mai în jos, 'i-s'a deschis omului calea și sfârșindu-și rămasăile de puteri a eșit afară. Sosit acasă, nevastă-sa, care tocmai se ruga pentru odihna sufletului lui, când 'i-a zărit a crezut că e în adevăr numai sufletul lui și s'a spărit așa de tare, încât a căzut bolnavă și a treia zi a murit.

Ofensarea dietei. În unul din numeri anteriori dăserăm știre, că procurorul din Cluj a făcut arătare contra lui I. Gărdus din Măhaci pentru ofensarea dietei și că în acest obiect se făcuse și o stranică interpelație în dietă. Eată ce se scrie acum despre celebrul cas cu ofensarea:

»Mai astă-vară mergând Gărdus beat la casa comunală și aflând acolo pe notarul, pe primarul și câțiva oameni, între cari și scriitorul notarului cu numele Ioan Pop, — care timp de 20 de ani a servit ca invetator la școala română, ear' acum de când a ajuns să capete 200 fl. pensie pe cuvânt că ar fi orb, deși funcționează ca scriitor în cancelaria notarului, e un dușman al școlii române și al Românilor peste tot, — 'i-a admoniat Gărdus, zicându-le să se poarte în mod cinstit și să nu facă tâlhării. Notarul a sărit atunci asupra lui, voină să-l bată, dar n'a putut răsi cu Gărdus. Atunci a sărit în ajutorul notarului și scribălaul seu Ioan Pop și în această hărțuială Gărdus li-a strigat, că fac tâlhării, că sunt nedrepti etc. Ce va fi mai zis simplul țeran, care cum spuseu, era și amefit de beaură, nu știu, dar dintr'asta s'a iscat procesul, care a făcut să ajungă numele lui Gărdus în camera deputaților. El este acusat, pentru-că a protestat în contra nedreptăților și abuzurilor, atribuindu-i se că fi înjurat și pe cei-ă aduc legi aspritoare. În aceasta constă vătămarea demnității camerei, care a servit de pretest procurorului ca să-și arete și el «patriotismul», cerend impunităciune de la stoaie «satisfacție» dela Gărdus pentru domni deputați! Dureros este numai, că urzitorul acestui scandal este un Român, care pentru niște miserabile ciolane s'a făcut unealta adversarilor noștri.

Cum s'a fericit o familie cu 6 copii? Într'un oraș provincial din apropierea capitalei trăia o familie cu 6 copii. Bărbatul era foarte sirguincios, dar cu toate acestea foarte rar 'i-se da se câștige câte ceva cu munca sa, și astfel erau avisați să trăiască în mare sărăcie. Nevasta 'i-s'a pus de gând să cumperă, fără știrea bărbatului, un los la loteria de clasă; a tot economisat crețar de crețar, până-că 'i-s'a adunat o sumă de 100 cor. și a putut cumpăra un pâră de los. La prima sortire losul nu a câștigat, nici la a doua, a treia și nici la a patra. Desnădăjduită a scris atunci femeia la firma Török et Co.: »Numai două sortiri mai sânt și bănișorii economisii încă sânt perduți. N'a fost însă așa. Pentru-că la sortirea a cincia losul a făcut un mare câștig. Firma Török, care avea cunoștință despre starea mizeră a familiei, a telegrafat îndată femeii, că losulei a făcut un mare câștig. A doua zi femeia și soțul ei au venit în biroul firmei Török et Co. în Budapesta, fără însă a fi spus ea bărbatului scopul venirii. Numai după-că s'a convins din lista oficială că în adevăr a câștigat și după-că 'i-s'a numărat banii, a spus bărbatului întempleră. Bucuria lui era așa de mare, căt nici nu se poate spune. Cui brațe tremurătoare și între lacrimi de bucurie 'i-s'a îmbrățișat soția zicându-i: »Cum se-ți mulțumesc eu, dragă nevastă! ne-ai făcut fericiți pe amândoi împreună cu copilașii noștri.

ECONOMIE.

„Cassa de păstrare din Seliște“.

Seliște, 28 Martie n.

Joi, la 9/21 l. c. prafrașa noastră reuniune „Cassa de păstrare“ 'i-s'a ținut a XVII-a adunare generală. Prezenți din 130 de membri au fost 57. Observ la acest loc că membri ai acestei reuniuni sânt în majoritate țărani din Seliște.

Unul dintre scopurile principale ale reuniunii, prevăzută în statute, și de care au fost conduși atât întemeietorii ei, cât și actualii conducători e: ca partea cea mai mare din profitul curat să se întrebunzeze pentru scopuri de binefacere. Măreți și nobil scop, demn de a fi urmărit de toate institutele românești de bani, căci atunci...viitor de aur ar avé românimea!

Adunarea generală a fost deschisă prin o frumoasă vorbire de cătră președintele reuniunii dl Dr. Nicolau Călefaru.

Din raportul general despre activitatea reuniunii scot următoarele date, cari le cred de interes general.

»Anul 1899, se zice în acel raport, pentru lumea financiară a fost un an de crisă. Reuniunea noastră a rămas însă neatinsă de această crisă, adevărindu-se tocmai în zile critice de prea potrivită tendința ei de până aci: o dezvoltare gradată progresivă basată pe propriile sale puteri. Numai astfel a fost posibil, că până-ce unele institute din țeară și din afară, pentru a se pute ținé echilibrul au trebuit să recurgă la măsuri, cari nu numai taie adânc în interesele clientelei, dar nici nu se potrivesc cu scopul urmărit de ele; reuniunea noastră a rămas neclintită ca în timpuri normale, nesimțind clientela noastră întru nimic urmările dezastruoase ale crizei, ba din contră a făcut deponenșilor, acestor spriginitori plini de încredere ai reuniunii, un favor, urcând etalonul de interese la depuneri.

Datele de mai la vale scoase din acest raport general vor dovedi adevărul aserțiunii direcțiunei.

Capitalul social e numai de 26.000 cor. și fondul de rezervă al însoțirii e deja 69,159 cor. 50 bani.

Depunerile la finea anului 1899 au fost 717,753 cor. 38 bani. Mai mult ca în 1898 cu 240.141 cor. 20 bani.

Împrumuturile cu convenți cu finea anului au fost 329,765 cor.; împrumuturile ipotecare 305,201 cor.; împrumuturile cambiale 65,286 cor. și creditele de cont-curent 57,725 cor. 6 bani.

Profitul curat a fost 18,893 cor. 48 bani.

Acest profit curat s'a împărțit în chipul următor:

a) 20% membrilor ca dividende. Pe baza aceasta fiecărui membru, pentru partea sa fundamentală (200 cor.) capătă 37 cor. Valoarea unei părți fundamentale e astăzi 691 cor. 39 bani;

b) 30% fondului de rezervă;

c) 45% pentru fondul de binefacere, menit pentru scopuri filantropice, și anume: 7917 cor.

Din cuota aceasta 1/3 parte, adică 1583 cor. 42 bani intră și sporește capitalul inatacabil al fondului de binefacere, care a ajuns astfel la finea anului la suma de 36,159 cor. 14 bani.

Menirea acestui fond este, conform regulamentului de administrare, a da din el împrumuturi fără interese pentru scopuri de binefacere culturale.

Restul cotei de 6333 cor. 65 bani se distribue în următorul mod:

40%, adică 2533 cor. 46 bani fondului pentru facerea unui spital public în Seliște. Suma acestui fond cu finea anului e 7358 cor. 6 bani.

20%, adică 1266 cor. 73 bani fondului pentru înființarea unei grădini

cercuale de altoi. Suma acestui fond cu finea anului a fost 3679 cor. 73 bani.

20%, adică 1266 cor. 73 bani dotațiune fondului cercual al bisericeii gr. ori. din Seliște pentru susținerea școlii.

Restul de 20%, adică 1266 cor. 73 bani a rămas la dispoziția direcțiunei spre a fi folosiți pentru alte ajutoare de natură filantropică. În decursul anului 1899 direcțiunea a mai împărțit următoarele ajutoare, de natură filantropică:

S'a înscris de membru fondator la „Societatea pentru înființarea unui leatru român-național“, cu 200 cor.

A dat pentru acoperirea speșelor obvenite cu aranjarea festivităților din prilejul ținerei adunării generale aici a societății de mai sus alte 2000 cor.

A solvit câte o rată din taxa de membru fondator la „Casa națională“ și „Reuniunea agricolă rom. din com. Sibiiului“; la „masa studenților din Brașov“ a contribuit cu 120 cor. și pe urmă a dat ajutoare mai multor tineri studenți, precum și la mai multe veduve sărace. În ajunul Crăciunului a împărțit haine la școlari săraci în preț de 200 cor.

Cifrele înșirate vorbesc lămurit! „Cassa de păstrare din Seliște“ ocupă, așa cred, între toate institutele românești de bani primul loc în ce privește contribuțiile pentru scopuri culturale și de binefacere din venitele sale!

Arghir.

Împărțire de pădureți.

Subscrisul comitet central vestește prin aceasta, că Vineri, în 6 Aprilie n. c. la orele 11 din zi va împărți în mod gratuit mai multe mii pădureți (meri, peri, pruni, cireși etc.) La împărțire vor avé întâietate membrii Reuniunii noastre, cum și școlalele de pomi. Pădureții se iau în primire în ziua și ora amintită dela locuința subscrisului president (strada Crucii nr. 7).

Sibiu, 31 Martie n. 1900.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

D. Comșa, V. Tordășianu, președinte, secretar.

MAI NOU.

RĂȘBOIUL.

»Morning Post« din Londra e informată din Bloemfontein, că Burii înaintează spre sud dela Kroonstadt și voese a ataca pe Englezi. În acest cas se va da o luptă decisivă.

Lângă Vanykysley Burii răsculați au fost învinși și împrăștiati. Lordul Methuen cu trupele sale de cavalerie s'a reîntors din districtul Barkley la Kimberley, la ordinul dat de Roberts.

Kruger este comandant al oastei în calitate de president. Adevăratul comandant va fi probabil Botha, care după Joubert este cel mai genial și mai iubit general al Burilor.

Tribuna Literară.

A apărut:

Raportul anual al societății academice „Junimea“ din Cernăuți pe anul administrativ XXI. (27 Noemvrie 1898—27 Noemvrie 1899). Din acest raport aflăm, că „Junimea“ în cursul anului amintit a ținut 1 ședință generală, 7 ședințe plenare ordinare, 13 ședințe ale comitetului și câteva ședințe și întruniri sociale. Comisiunea literară a ținut 10 ședințe, în cari s'au cetit operele: »Lupta dela Plevna cu o privire istorică asupra rășboiului din 1877—78«, de Iancu Nistor, »Unele cuvinte germane în limba țăranelui român bucovinean«, de Arcadie Dugan, »Etnografia Daciei până în secl. X. după Chr.« de Iancu Nistor, poesii populare, poesii proprii și observări critice la operele de mai sus și la poesii cetite. Numărul membrilor societății a fost: onorari 35, fondatori 13, spriginitori 26, binefăcători 8, emeritați 96, ordinari 54. Avera societății constă din 3654 fl. 10 cr. în bani și hărții de valoare și din 2573 opuri și 3411 volume și broșuri.

Pentru semestrul II. al anului administrativ 1899—1900 comitetul s'a constituit astfel: președinte Teofil Tarnavski, stud. jur.; vicepreședinte Oct. Piotrovski-Petrescu, stud. jur.; secretar I. Georgiu Bărtoi, stud. jur.; secretar II. Orest Lutia, stud. fil.; cassar Eugen Iliuț, stud. jur.; controlor Mihai Bărtoi, stud. jur.; bibliotecar Dumitru Popescu, stud. jur.; econom Simion Șutu, stud. fil.

Localitățile societății sânt în str. Francisc nr. 5.

Sosiți în Sibiu.

La 31 Martie n. 1900

Hotel „Imperatul Romanilor“: Contele Bethlen, din Bonyha, Pop de Băsești, din Băsești, proprietari; Hoszu, canonic din Blaj; Dan, protopop din Făgăraș; Dr. Mieu, avocat din Orăștie; Dr. Nemes, notar public reg. din Brașov; Drăgan din Sebeșul-săseș, Thomici din Lugoj, privatieri; Pieringar, rector, Fabricius, invetator, R-sler, comerciant, din Agnita; Lehner, Dörner, Vigner, din Budapesta, comercianți.

Hotel „Neurihrer“: Paskesz din Oradea-mare, Stief din Cluj, comercianți; Zigre, jurist din Oradea-mare.

Hotel „Melszer“: Droș, protopop din Mercurea; d-na Murășan, privatieră din Hunedoara; Matzuga, voiajor din Budapesta; Mircea, protopop din Mediaș; Connerth, econom din Mușna.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: Isolf Marshall.

se pot văpsi cu el odăi, fără a le scoate din folosință, fiindcă mirosul nepăcut și uscarea greoaie și lipicioasă, cari sânt împreunate cu văpsel de ulei și lăckul de ulei, la acesta nu cbvine. Pe lângă aceasta întrebuințarea îi este așa de simplă, încât fie-cine poate să efectuească însuși văpsirea. Podelele pot fi vacsute pe ud, fără-că glanțul să peardă din lucire. Este a se deosebi:

lack lucitor pentru podele,

întunecos galbin și întunecos-mahagoni, care acopere ca coloare uleioasă și în același timp dă glanț lucitor; pe lângă aceea poate fi întrebuințat la podele vechi ori noue. Ori-ce pete, vacsiure anterioară, acest lac acopere complet; și

lack lucitor curat (necolorat)

pentru podile noue și pentru parquete, care numai lucire dă. Anume pentru parquete și pentru podele de tot noue vacsute deja. Dă numai lucire, pe lângă aceea nu acopere mostra lemnului.

Un pachet pentru ca. 35 metri pătrați (2 odăi de mărime mijlocie) fl. 5.90 v. a.

În toate orașele unde sânt depouri se efectuează comande directe; vacsiuri de probă și prospecte gratis. La cumpărări se se fie cu exactă atențiune la firmă și marca fabricii, fiindcă acest fabricat, esistent deja dela 1850, e pus în vânzare în multe feluri de imitațiuni și falsificări hotărât mai rele și adese-ori necorespunzătoare nici decum scopului.

[109, 1—1]

În Sibiu la: Franz Jahn Söhne.

Brașov: H. Zintz. Mediaș: C. Theil. Orăștie: G. Zobel. Făgăraș: J. Jaros. Blaj: L. Schuller. Deva: Farkas & Stiene. Sighișoara: B. J. Teutsch. Aiud: J. Kindl. Bistrița: Kollman & Keresztes.

Conspectul tuturor celor 50.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos e

1.000,000 Kronen.

Speciell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Kronen	
1.000.000	1 Prämie mit
400.000	1 Gew. i
200.000	1 „ „
100.000	2 „ „
90.000	1 „ „
80.000	1 „ „
70.000	1 „ „
60.000	2 „ „
40.000	1 „ „
30.000	5 „ „
25.000	1 „ „
20.000	7 „ „
15.000	3 „ „
10.000	31 „ „
5.000	67 „ „
3.000	3 „ „
2.000	432 „ „
1.000	763 „ „
500	1238 „ „
300	90 „ „
200	31700 „ „
170	3900 „ „
130	4900 „ „
100	50 „ „
80	3900 „ „
40	2900 „ „
50.000	Gew. u. Pr. im Betrage
13.160.000	

Dați mâna cu norocul!

Mulți deja s'au făcut fericiți prin cumpărarea unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria de clase reg. ung. privil., care acuzi va începe de nou. Din

100.000 losuri se sortează 50.000

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor și nici o altă loterie din străinătate nu poate arăta relativ așa mari câștiguri, ca loteria noastră de clase.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos e

un milion de coroane.

De tot vin trase la sorti treisprezece milioane 160.000 coroane. Întreagă întreprinderea stă sub controla statului.

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. costă:

pentru o optimă 1/5 fl. —.75 sau cor. 1.50

„ un pătrar 1/4 „ 1.50 „ 3.—

„ o jumătate 1/2 „ 3.— „ 6.—

„ un los întreg 1/1 „ 6.— „ 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până la

7 Aprilie a. c.

direct la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Budapesta, V., boulevard-Vaj 4/a.

Multe și foarte mari câștiguri am plătit până acum stimatei noastre clientele și chiar în timp scurt circa trei milioane de coroane.

Bilet de comandă spre folosire St. d. A. Török & Comp., colectorii principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. losuri originale de ale loteriei de clasă reg. ung. privil. conform plan lui oficial.

Prețul în cor. fl. veț. încaasa cu rambursă A se sterge ceea-ce urmează cu asemnata postală. / nu e de lipsă.

[119] 1—8

Adresa exactă

Mijloc de cel mai sigur efect

contra pistruielor, petelor, buburețelor, jubrelor și contra a tot felul de necurătenii de pe pielea obrazului e

pomada-crin (Creme de Lys) a lui Coloman Mike;

aparțin la ea: **săpun-crin (Savon de Lys)**

apă-crin (Eau de Lys)

pudră-crin (Poudre de Lys)

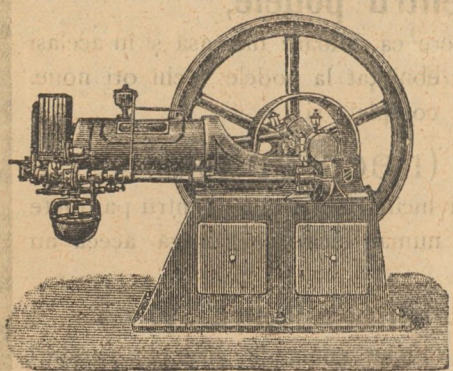
[115] 1-3

în culoare albă, roșă și crem, ca cea mai plăcută pudră.

Prețul fiecărei bucați e 1 coroană.

Se capătă la proprietarul lor în Turda

Depou principal în Sebeșul-săsesc: la farmacia Ludovic Binder.

Important pentru toți!

Prin sentința legală de dare a benzinei pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este recomandat nostru

motor original „Otto“

pentru benzină

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru orice economie.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis

[159] 38-52

Representant pentru Transilvania: Andreu Török, fabrică de mașini agricole, Sibiu.

La direcția școlii de viierit din Angyaldomb

posta Zomba (comitatul Tolna)

sunt de vândut cu prețuri foarte reduse încă circa 250 mii butași și altoaie de frumusețe rară, bine dezvoltate, cu rădăcini și capabili de usantă, anume:

bacator, tămăioasă (mușcotaiu), Welsch-risling, arramon, alic-bousch, cadarcă nobilă, guttedel alb și roșu, altoit pe Rip. portalis, — dela 100—150 fl. 50 mii, furmint (Mossler) altoit pe Rip-portal cu 115 fl., — pe Rup-monticol, arramon, rupestris, gany-conder cu 105—115 fl., 15 mii mossler altoit pe Rup-monticol cu 120 fl.

Afară de acestea încă circa 50 tămăioase, Chasla (Gutedel), Mușcotaiu, ca Musc. alexandr., M. boldelle, M. ottonel, M. Passatuti, M. hamburg alb, M. fronlignon roșu, Madl royal etc. ect. 100 bucați 13—15 fl., 1000 buc. 120—125 fl.

100 mii altoi cu rădăcină, cu copulațiune simplă, mieroase și mustafer, Risling, cu 100 fl.

50 mii de altoi de viță albă, cu copulațiune simplă: bacator, mustafer, Kray, Gutedel roșu, iardoványi, Well. risling, altoiți pe Rip portal 55 fl., pe Monticol 65 fl.

Circa 2½ milioane butași de vițe, tăiați și cu rădăcină, de soiuri alese, ca:

	tăiați		cu rădăcină	
	I.	II.	I.	II.
Rip. port. (Selecta)	6.—	2.—	—	—
„ „ „ glori de montp.	650	3.—	12.—	8.—
Rup. metalica	10.—	6.—	20.—	16.—
„ „ „ monticola	9.—	5.—	18.—	12.—
„ „ „ gamay couder	10.—	6.—	18.—	12.—
„ „ „ arram. gansin	10.—	6.—	18.—	12.—
„ „ „ gross collmar	10.—	6.—	18.—	12.—
Solonis & Rupestris	12.—	8.—	20.—	15.—
V. Solonis	9.—	6.—	18.—	12.—

La I. expoziție economică ungară, ținută în Seghedin, această școală de viierit a fost reprezentată prin cea mai bogată colecție cu 165 soiuri, și a fost distinsă cu premiul prim: cu marea medalie de aur, ear vinurile cu medalie de argint.

Vițe europene, soiuri curate, cu rădăcină, circa 1½ milioane.

Cadarcă nobilă 5 fl., în vîrstă de 2 ani, puternice 7 fl. Ezerjő (Bohnreifer), Welsch-risling 8 fl., hönigler, velteliner, grün sylvaner, grossburgunder, portugieser, alic-bousch 10 fl. Chasselas, blanc, Chass. rouge etc. Musc. alex., M. frontign. rouge, M. courtilier, Musc. Ottonel, M. Passatuti, Madl. angev. Précoc. Malingre 10—25 fl. mii, și încă circa 200 soiuri de desert, de cele mai rari și mai fine. Vițe europene, tăiate, vițe de vin și de desert, chasella și muscotaiu în 750 soiuri, de soiuri curate, cu prețuri foarte moderate.

Pentru nedeteriorație și calitate extraordinar de frumoasă, cum și pentru serviciu real, — se garantează.

Preț-ouranturi la cerere gratis.

Correspondențe numai în limba germană.

Comandele cu ½ angabe sunt a se face la adresa proprietarului

Martin v. Willinger

în Zomba (comitatul Tolna).

Societatea acționară de pescărit pe lacul Balaton

a luat în arandă pe 25 ani exclusivul drept de pescărit pe întreg lacul și pești din lacul Balaton numai prin societatea aceasta se vor furniza. Recomandăm on. public cu cea mai mare căldură pești uscați conservați de noi în cel mai escelent mod. Prețuri-curente gratis și franco, și trimitem bucuroși expediții de probă până la 4 kilograme pe lângă achitarea înainte a prețului de 2 cor. Adresa pentru scrisori sau telegrame: Halászat, Siofok.

[118] 1-1

Societatea acționară de pescărit pe lacul Balaton.

500 florini plătește celui - ce va mai căpăta vre-odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-va va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit) Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena 19/1. Sommergasse 1. — Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; în Sibiu: la farmacia „Vultur“ a lui C. Müller (Piața-mare), farmacia Heinrich (Piața-mică nr. 27), farmacia Molnar (strada Cisnădiei nr. 59) și la parfumeria Meltzer (strada Cisnădiei și strada Gușteritei).

[16] 6-10

C. CLEMT,

fabrică de jaluși

Braunau în Boemia,

recomandă nouele sale jaluși, ru-lete și obloane de lemn. de 6 ori premiate. [114] 1-5

Preț-curenturi gratis.

Agenti

pentru mușterii privați se caută pretutindenea.

Despărțământul de postavuri

al firmei

Kastner & Öhler în Graz

dispune de

cel mai bogat asortiment

de

postavuri stiriene veritabile.

Fabricate din lână curată pe garanță, recunoscute ca cele mai bune. [86] 7-26

Stofe de modă, stofe negre și vinete pentru haine de bărbați.

Mustre franco.

La librăria „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vînd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuie date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 2 coroane.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 3 coroane

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vînzare:

HOMO SUM.

ROMAN

DE
GEORGE EBERS.

Prețul 2 cor. sau 2 lei 50 bani.

Comandele se pot face la

„Tipografia“,

soc pe acțiuni în Sibiu.

300—400 măji metrice

de
fên și otavă

cu preț moderat, se află de vînzare în Cisnădie.

[120] 1-1

Nekel 474.

Hirean de Nürnberga

și
răsaduri de hirean,

cultură proprie, sortate fin, albe, furnisează pe lângă rambursă cu prețurile [116] 1-3 cursului zilei

Johann Viertel,

cultivator de hirean

în Baidersdorf nr. 93 (Bavaria).

Prima fabrică de mobile în Sibiu

Fritz W. Elges,

Fabrica: strada Sărei nr. 37.

Telefon 37.

Deposit: str. Cisnădiei nr. 30.

Telefon 46.

Cel mai mare stabiliment de mobile pentru

SALON,

REFECTOR,

DORMITOR.

Numer fabricate proprii, în tot felul de stil, sau după deseneuri.

Aranjează locuințe întregi.

Specialist pentru lucrări bisericesti orientale:

fruntare, altare, străni, pictură bisericască etc. etc.

Mobilier pentru școli și aranjament intern pentru biserici noue.

Primește lucrări pentru edificii și montări de localuri, hoteluri, cafele, decorațiuni de tot felul etc. [16] 23-50

Liferant al căilor ferate ungare

Prăvălia de obiecte aparținătoare papucăriei și de recuzite de atelier.

Tot felul de pielării lucrate

Articole ce se țin de papucărie și recuzite. Aperturi de piele, lack, vachs, ață și șpagat

recomandă on. public și militarii în marșă bună recunoscută și cu prețuri cât se poate de ieftine, în detal și în mare, firma comercială

I. Gottstein's Sohn.

(Proprietar, Adalbert C. Gottstein) în Sibiu, Piața-mică nr. 5.

Spre deosebită atențiune.

NOU!

Nu mai purta d-ta papuci fără cupțușea de talpă de Asbest a lui Dr. Högyes, brevetată.

Să ne apărăm picioarele de frig, umezeală și răcire.

Să ne păzim de falsificate!

Numer talpele provăzute cu această vignetă de brevet sunt veritabile

Nu mai există dureri de picioare!

Nici bătăături, nici sudori de picioare, nici îngroșarea pielii, nici ferbințeli.

După scurt timp de purtare, cei cari își provide papuci cu cupțușea de talpă Asbest de a lui Dr. Högyes, brevetată în întreaga lume, capătă umblat ușurel.

Prețurile:

Talpi de năsip, părechea 40 cr., talpi de Asbest de țesătură simplă 60 cr., de grosime dublă 1 fl. 20 cr.

Că cupțușea de talpă Asbest e excelentă, dovedește mai mult faptul, că armatei comune ces. și reg. și honvazimei reg. ung. s'au furnizat până acum 22.500 părechi.

O păreche de talpi de Asbest, chiar și la cel mai apăsător umblat ține un an de zile.

Spedare numai cu rambursă, ori pe lângă plățirea anticipativă a banilor. Deslușiri, prospecte și declarațiuni de mulțumită, gratis.

Vînzătorii mai departe, pe lângă condițiuni mai favorabile se caută. Fabrica de mărfuri de Asbest — societate pe cote.

Comandele din afară se execută cu îngrijire. Spedare cu rambursă.

Pentru vînzători deosebită reducere de prețuri.

Declarațiuni de recunoștință.

Oficiul marșaliei de curte a Alteței Sale Arhiducelui Leopold Salvator.

Fabrică de mărfuri de Asbest.

Alteța Sa ces. și reg. Arhiduce Leopold Salvator este extraordinar de mulțumit cu papuci cupțuși cu talpă de Asbest. Alteța Sa a intrubunțat acești papuci la excursiuni mai lungi și a simțit, că picioarele nu i-s'au oboșit așa, cum în alți papuci ordinari s'ar fi oboșit. Trimite o păreche de papuci pentru vînat, ca după modelul aceluia să faceti alți cupțuși cu talpă de Asbest, la același papuc și apoi să-i trimiteți aici.

Credem, că acești papuci de vînzătoare vor fi tot așa de buni și cîrșpuzătorii, precum au fost papucii de salon.

Agram, la 8 Iulie 1898.

Krahl,

capitan de husari.

Postul ministru-president al Ungariei, president al judecătoriei administrative, scrie următoarele:

Stimate ale Doctor!

Papuci cu cupțușea de Asbest s'au dovedit a fi excelenți, umblu firm și neferat; toate durerile în picioare mi-s'au sfîrșit, așa că — așa cred — boala mea de picioare nu mai are lipsă de nici o cură medicală.

Îți mulțumesc pentru binevoitorul sfat

Danoș, la 17 Septembrie 1897.

stimător:

Alexandru Wekerle.

Prăvălia de obiecte aparținătoare papucăriei și de recuzite de atelier.